

BIOGRAMY AUTORÓW

MAREK I. BARANIAK, doktor teologii biblijnej, adiunkt w Zakładzie Hebraistyki na Wydziale Orientalistycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się epigrafiką hebrajską, literaturą i językami biblijnymi oraz rabinicznymi targumami.

KS. WALDEMAR CHROSTOWSKI, profesor zwyczajny w Katedrze Egzegezy Starego Testamentu i Zakładzie Dialogu Katolicko-Judaistycznego (oraz ich kierownik) na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, członek Rady ds. Dialogu Religijnego Konferencji Episkopatu Polski, Komisji Nauki Wiary Konferencji Episkopatu Polski, Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk oraz przewodniczący Stowarzyszenia Biblistów Polskich. Autor ponad 2100 publikacji poświęconych problematyce biblijnej (m.in. *Bóg, Biblia, Mesjasz*) oraz z zakresu dialogu Kościoła z Żydami i judaizmem (m.in. *Kościół, Żydzi, Polska*). Redaktor naczelny kwartalnika „Collectanea Theologica” od 1990 (Warszawa).

JERZY CIECIELĄG, doktor historii, adiunkt w Katedrze Historii Starożytnej Instytutu Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, zastępca dyrektora tegoż Instytutu. Jego badania koncentrują się przede wszystkim na dziejach Żydów w epoce starożytnej, w szczególności w okresie drugiej świątyni, na dziejach dynastii Heroda Wielkiego oraz na autonomicznym mennictwie żydowskim. Autor pięciu książek i ponad czterdziestu artykułów. Aktualnie, w ramach projektu badawczego Narodowego Centrum Nauki, przygotowuje monografię o wspólnotach żydowskich w zachodnich prowincjach cesarstwa rzymskiego.

KS. ROBERT DUBLAŃSKI, doktor teologii z zakresu teologii pastoralnej, duszpasterz w Kamiennej Górze w diecezji legnickiej. Zajmuje się początkami polskiej pastoralistyki w XVIII wieku oraz dialogiem międzyreligijnym. Członek Polskiego Towarzystwa Studiów Żydowskich.

JAN ILUK, profesor z zakresu historii starożytnej, kierownik Zakładu Historii Starożytnej w Uniwersytecie Gdańskim. Publikował prace z zakresu społecznych i politycznych dziejów cesarstwa rzymskiego. Od połowy lat dziewięćdziesiątych zajmuje się dziejami antycznego chrześcijaństwa i losami późnoantycznego współistnienia chrześcijan i żydów. Jest tłumaczem kilkunastu homilii i traktatów Jana Chryzostoma. Autor ok. 100 publikacji, w tym 8 książek.

WOJCIECH KOSIOR, absolwent psychologii stosowanej i religioznawstwa. Obecnie doktorant na Wydziale Filozoficznym w Instytucie Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie ukończył rozprawę pt. *Koncepcja religii i dialogu międzyreligijnego w ujęciu Jana Pawła II*.

GIDEON KOUTS, profesor nowożytnej historii Żydów i komunikacji społecznej, dziekan Wydziału Studiów Hebrajskich i Żydowskich paryskiej Sorbony 8, redaktor naczelnicy „REEH” (European Journal of Hebrew Studies) i „Keshet” (International Journal of Jewish Press and Communications wydawanego na Uniwersytecie w Tel Awiwie). Wykładowca na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie. Jego publikacje (książki i artykuły) koncentrują się tematyce prasy żydowskiej, komunikacji społecznej i kwestii tożsamości narodowej.

EDWARD LIPIŃSKI, emerytowany profesor Katolickiego Uniwersytetu w Lowanium (Belgia) oraz doktor *honoris causa* Uniwersytetu w Lund. Wykładał gramatykę porównawczą i epigrafikę języków semickich, jak również historię religii i instytucji starożytnego Bliskiego Wschodu. Prowadzi nadal prace badawcze w dziedzinie językoznawstwa semickiego i historii starożytnego Bliskiego Wschodu. Bibliografia jego prac do 2010 roku została opublikowana w „The Polish Journal of Biblical Research” 9 (2010), s. 13-66.

PIOTR MAJDANIK, absolwent filologii polskiej Uniwersytetu Śląskiego, autor kilku artykułów dotyczących praw noachickich w literaturze rabinicznej i filozofii żydowskiej, obecnie doktorant na Wydziale Filozoficznym w Instytucie Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie napisał pracę pt. *Prawa noachickie w ujęciu Majmonidesa (Miszne tora, Hilchot melachim u-milchamot 8-10)*. Pracuje jako urzędnik służby cywilnej.

ANDRZEJ MROZEK, doktor religioznawstwa, biblista, adiunkt w Katedrze Porównawczych Studiów Cywilizacji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zajmuje się kulturą starożytnego Bliskiego Wschodu, Biblią, chrześcijaństwem pierwszych wieków, chrześcijaństwem orientalnym oraz Ugaritem.

KRZYSZTOF PILARCZYK, historyk religii, judaista, biblista i bibliolog książki żydowskiej, profesor zwyczajny w Instytucie Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, autor ponad 170 publikacji naukowych. Jest członkiem Stowarzyszenia Biblistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Studiów Żydowskich i Komisji Historii i Kultury Żydów Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie oraz należy do komitetów redakcyjnych „Almanachu Historycznego” (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Kielcach), „Keshet” (Uniwersytet w Tel Awiwie) i Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Jagiellońskiego „Studia Religiosa”.

PRZEMYSŁAW PIWOWARCZYK, historyk, doktorant na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego. Uczestnik Międzyuczelnianego Programu Interdyscyplinarnych Studiów Doktoranckich Akademia Artes Liberales. Przygotowuje pracę doktorską z zakresu organizacji społecznej chrześcijańskich grup gnostyckich. Jego zainteresowania obejmują także judaizm hellenistyczny i wczesne chrześcijaństwo.

KS. MARIUSZ ROSIK, biblista, profesor zwyczajny na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu oraz wykładowca na Uniwersytecie Wrocławskim. Autor ponad 20 książek naukowych i popularnonaukowych oraz ponad 100 artykułów. Członek międzynarodowego stowarzyszenia Studiorum Novi Testamenti Societas z siedzibą w Cambridge.

ŁUKASZ STYPUŁA, historyk i religioznawca o specjalności judaistycznej, doktorant na Wydziale Filozoficznym w Instytucie Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z wczesną mistyką żydowską oraz kabałą chrześcijańską.

KS. MIROSŁAW STANISŁAW WRÓBEL, biblista, doktor teologii biblijnej i doktor nauk biblijnych Ecole Biblique de Jérusalem, profesor nadzwyczajny w Instytucie Nauk Biblijnych KUL, kierownik Katedry Literatury Międzytestamentalnej. Autor wielu prac z zakresu biblistyki i judaizmu okresu drugiej świątyni. Członek m.in. Society of Biblical Literature i Catholic Biblical Association.

INDEKS OSOBOWY | INDEX OF NAMES

- Aaron ben Icchak Prostic 261
 Abaje, rabbi 22
 Abraham ibn Ezra 116
 Abrahams I. 239
 Abrahamsen V. 98
 Abramowiczówna Zofia 154
 Abusch Ra'anan S. 195
 Achad ha-Am (pseud.) zob. Aszer Ginsberg
 Adamnanus 57
 Adelkind Cornelius 253, 254, 256
 Adelkind, bracia 253
 Adler Ada 158
 Adler E.N. 64, 199, 210, 248
 Afrahat 134, 135, 136, 172, 185
 Agatarchides 152
 Agobard z Lyonu, biskup 201, 241
 Agryppa I, król 150
 Aitken James K. 360
 Akiwa ben Josef 18-20, 36, 37, 186, 377
 Akwilla 92, 240
 Albert Micheline 128
 Albert Wielki, św. 246
 Albo Josef 249
 Aleksander (Macedoński) 147
 Aleksander Janneusz lub Jannai (Alexander Yannai), król 23, 24, 65
 Aleksander VI, papież 262
 Aleksander Zuslin Hakohen z Frankfurtu 269
 Aleksander, alabarcha 147
 Alambert Le Rond d' 204
 Alexander Philip S. 46, 109
 Al-Farabi 233
 Algazja 240
 Alliata E. 57
 al-Muqdad R. 56
 Alon Gedalyahu 15, 19, 45
 Altmann Alexander 106
 Ammianus Marcellinus 173
 Amram D. 249, 255, 257
 Anan ben Dawid z Basry 241
 Anilaos 167
 Anna Jagiellonka, żona króla Stefana Batorego 270
 Anstandig Deborah 226
 Antioch IV Epifanes, król 158-159, 162
 Antioch VII Euergetes, król 155
 Antygonos Matatiasz 167
 Aphrahat zob. Afrahat
 Apion 148, 152-153, 156-159, 161
 Apolloniusz (=Apollonios), strategu nomu Apollinopolis-Heptakomia 150
 Apolloniusz Molon (Apollonius Molon) 153, 156
 Apolloniusz z Tyany (=Apollonios z Tyany) 157
 Apulejusz z Madaury (Apuleius) 153
 Ardaszir I, król 165-169
 Arnold von Tugern 301
 Arrian (Arrianus) 146
 Arsacydzi, dynastia 165-169, 177
 Arystoteles 148, 232, 244
 Asineus 167
 Assaf S. 238
 Assemani Giuseppe Simone 132
 Asz Szolem (Szalom) 332, 354, 365
 Asze 313
 Attenūrt 52, 53
 Aubert R. 244, 257
 August II, król 314
 Augustyn, św. – Augustyn z Hippony (Augustinus) 148, 152, 185, 243
 Awerroes (Ibn Ruszd) 233
 Awicenna (Ibn Sina) 233
 Awhraham Aw Beit Din (Rabad II) 238
 Awtaljon ben Mordechaj z Modeny 258

Baal Szem Tow (Beszt; właśc. Izrael ben Eliezer) 338
 Baḥīrā from Bozrah 56
 Bahram II, król 169
 Bahram V, król 175
 Bahram VI, król 176
 Baillet M. 54

- Baker H.D. 52
 Baker J. 76
 Balsdon John P.V.D. 147, 149
 Bałaban Majer 263, 267, 269, 270, 282, 318
 Bammel Ernest 182
 Bandtkie J.S. 278
 Bar Hebraeus 172
 Bar Kochba (Bar Kokhba) 43, 47, 58, 93, 100,
 132, 138, 165, 166, 175, 368
 Baraniak Marek I. 5, 11, 105-124, 115, 401
 Bardski Krzysztof 16, 81
 Baring-Gould Sabine 189, 193, 195, 211, 213
 Bar-Kohva Bezalel 160
 Baron Arkadiusz 183
 Baron Salo W. 161, 258, 270, 274
 Barr James 109
 Barrett Charles Kingsley 189, 214
 Bartnik Czesław 343
 Bartoszewicz Kazimierz 266
 Barycz Henryk 265, 270
 Baumgartner W. 98
 Bazydło Janusz 274
 Bażanowska Noemi 365
 Bebjaj bar Abbaje, rabbi 35
 Becking B. 62
 Beit-Arié M. 238, 239
 Beker Y. 337, 338
 Bekkum Wout van 193, 195, 213
 Bellarmin Robert, kardynał 276
 Ben Gurion Dawid 336
 Ben Harosh Joseph 219
 Ben Israel (pseud.) zob. Pupes Y.L.
 Ben Pantera 184, 185, 188-190, 204
 Ben Sira 58
 Ben Stada 56, 57, 185, 188-190
 Ben-Chorin Schalom 359
 Benedict de Rocaberti, arcybiskup 247
 Benedykt XVI, papież zob. Ratzinger Joseph
 Bennett Clinton 367, 381
 Benoit P. 53
 Berdyczewski Michał Josef 326, 335
 Berenbaum Michael 367
 Berger David 144
 Bergmann Juda 189, 213
 Berliner A. 242, 251
 Bernfeld Szymon 333
 Bersohn M. 314
 Beyer K. 54
 Bezold Carl 132
 Bickermann Elias 158, 160
 Bijovski G. 57
 Billerbeck Paul 15
 Binjamin, drukarz 248
 Bischoff Erich 199, 211
 Bloch Joseph Samuel 219
 Blumenkranz Bernard 194
 Bochenek Barbara 143
 Bodendorfer Gerhard 367, 372
 Bomberg Cornelius 252
 Bomberg Daniel 252, 253, 254, 256, 271, 278,
 285, 286, 309
 Booth R.P. 80
 Borbone P.G. 52
 Borgen Peder 71, 84, 113
 Boshof E. 241
 Boteach Shmuley 372
 Bouman C.A. 257, 267
 Boustan Ra'anana S. 195
 Bowker John W. 110
 Boyarin Daniel 64, 211, 365
 Bragadini Alwise 254
 Brant Sebastian 308
 Brenner Josef Chaim 323-339
 Breslauer S. Daniel 367, 373
 Briggs C. 98
 Brinker Menahem 326, 327
 Brixano Marco Marino 271, 278, 279, 286, 287
 Broadhead Edwin K. 366, 367
 Brodsky David 195
 Brody Robert 166
 Bromiley G.W. 77
 Bron Michał 360
 Bronk Andrzej 361
 Brown F. 98
 Brown Michael L. 370, 371
 Bruce Frederick Fyvie 30, 82, 86
 Brunet Gustav 205
 Bruns Peter 136
 Buchwald-Pelcowa Paulina 261
 Budda właśc. Siddharta 331
 Burkett Delbert 364
 Butts Aaron 128

 Cadok z Grodna 318
 Caligari Giovanni Andrea, biskup 274
 Callsen Brigitta 192, 195, 202, 205, 211, 213
 Cantineau J. 52
 Capnion (pseud.) zob. Reuchlin Johannes
 Caraffa Giovanni Pietro, kardynał zob. Paweł
 IV, papież
 Carroll W.H. 22, 27
 Cassel Paulus 30
 Catalano Rosann M. 379
 Celsus 27, 29, 51, 53, 54, 184, 185
 Cerbelaud Dominique 195
 Chaim ben Icchak 261
 Chaim ben Szlomo z Kalisza 318
 Chajremon (Chaeremon) 155
 Chanina ben Dosa, rabbi 33, 89, 366, 377
 Chapman David W. 22, 193, 195, 213

- Charlesworth J.H. 71, 99
 Chazan Robert 243, 376
 Chiarini L.A. 288
 Chijja ben Abba 345
 Chilton Bruce 367
 Chisda, raw 20, 21, 23, 28, 29, 56, 185
 Choni Rysownik Kól 366
 Chosroes I, król 174-176
 Chosroes II, król 176, 177
 Chrostowski Waldemar 6, 12, 80, 83, 91, 92,
 341-344, 346-348, 351, 352, 354, 356, 401
 Ciecieląg Jerzy 5, 11, 70, 85, 93, 146, 165,
 366, 401
 Clarke Ernest George 110
 Clausen Wendell Vernon 157
 Clericatus Joannes 317
 Cohen Abraham 313
 Cohen E.M. 239
 Cohen J. 244
 Cohen M.R. 245
 Cohen Shaye J.D. 91, 366
 Collins J.J. 71
 Comby J. 95
 Commendone Giovanni Francesco, kardynał
 274
 Coogan M.D. 83, 87
 Copan Paul 367
 Cornelio da Montalcino 255
 Corticelli A. 73
 Cross F.L. 81
 Cunningham P.A. 74, 78
 Cuspinian Johannes 308
 Cussini E. 52, 53
 Cwi (ben Awraham) Kalonimos Jafe 261, 277,
 278, 279, 283, 284, 285, 287, 289, 290
 Cwi [Hirsz] ben [Abraham Kalmankes]
 Kalonimos Jafe zob. Cwi (ben Awraham)
 Kalonimos Jafe
 Cyceron (Cicero) 150, 153
 Cyryl z Aleksandrii 185
 Czajkowski Michał 79
 Czernowic Szmul 332
 Czuj Jan 240

Dahood Mitchell 117
 Dalman Gustaw 98, 108, 189
 Damokryt (Damocritus), autor monografii
 o Żydach 158, 159
 Dan J. 195, 346, 350
 David A. 258
 Davies W.D. 154
 Dec P. 98
 Decjusz Jost Ludwik 268
 Decjusz Ludwik 268
 Deines Roland 195
 Deissmann Adolf 26, 27
 Delehay H. 57
 Della Casa, nuncjusz 254
 Delumeau Jean 244
 Démare-Lafont S. 63
 Dembowski Mikołaj, biskup 317-319
 Destro Adiana 126
 Deutsch Celia 367, 373
 Di Segni Riccardo 192, 193, 195, 204, 205,
 211, 213
 Diamond A.R. Pete 373
 Diderot Denis 204
 Dimier C. 71
 Diodor Sycylijski (Diodorus) 152, 155-156,
 159
 Dioklecjan 169
 Dirksen P.B. 129
 Dohmen C. 92
 Domasłowska-Szulc Justyna 354
 Donin Nicholas zob. Nicholas de Rupella
 (Donin lub Dunin)
 Donin zob. Nicholas de Rupella
 Dormeyer D. 77
 Dozyteusz, syn Drimylosa 147
 Driver S. 98
 Dublański Robert 6, 12, 401
 Dubnow Szymon 246
 Dunin zob. Nicholas de Rupella
 Dunn James D.G. 46, 366, 367
 Dziwisz M. 91

**Ebendorfer Thomas 195, 198, 199, 202, 205,
 207, 208**
 Ebner Martin 195
 Eckert W.P. 251
 Edman Lars 211
 Edwards Timothy 106, 115, 117
 Efreim Syryjczyk 129, 133, 137, 139
 Ego Beate 195
 Eichrodt W. 76
 Einhorn Lena 189
 Eisenmenger Johann 15
 Eleazar, rabbi 18, 19, 20, 28, 31, 33, 37, 39,
 45, 48
 Elia, rabbi 198, 199
 Eliezer ben Icchak 261, 263, 264
 Eliezer, rabbi 107, 185, 186
 Eliza ben Awuja 377
 Eliusz Arystydes (Aelius Aristides) 153
 Ellenson David 364, 378, 379
 Eltester W. 46
 Elwell W.A. 80
 Emden Jakub 364
 Enkin Ari 207
 Epifaniusz (Epiphanius) 52, 90, 101, 185

- Epiktet 146
 Epstein J.N. 60
 Erazm z Rotterdamu 306
 Eufrates, stoik 157
 Eugeniusz IV, papież 247
 Eusebius zob. Euzebiusz z Cezarei
 Euzebiusz z Cezarei 57, 83, 90, 132, 172, 185
 Evans Craig A. 189, 190, 195, 213, 367
 Eve Eric 367
 Ezra Aben 303
- Falk Gerhard 203
 Falk Ze'ew W. 26, 64, 211
 Farioli Campanati R. 56
 Feingold S. 332
 Feldman Louis Harry 144, 147, 150-152, 160, 162
 Felice da Prato (Felix Pratensis) 252
 Filip II Daun 301
 Filoksen z Mabbuga 130, 131, 134
 Filon z Alksandrii (Philo) 71, 85, 147, 150, 153
 Finkelstein Louis 154
 Fischel Walter Joseph 211
 Fitzmyer Joseph 22
 Flannery Edward H. 184, 195, 214
 Flawiusz Filostrat (Philostratus) 157
 Flawiusz zob. Józef Flawiusz
 Florus 153
 Flusser David 100, 353, 367, 381
 Focjusz 156
 Fontette François de 143, 240, 244
 Foot Moore G. 79, 91
 Foote George William 211
 Forward Martin 364
 Frank Jakub 319
 Frankfort H. 60, 61
 Freedman Dawid N. 91
 Freund W.H.C. 89
 Frenkel J. 326
 Friedberg Ch.D.(B.) 273
 Friedländer Michael 225
 Friedman Michał 354
 Friedrich G. 77
 Froben Ambrosius 271
 Fronton (Fronto) 153
 Frontynus (Frontinus) 152
 Fryderyk II, cesarz 244
 Frymer-Kensky Tikva 359, 376
 Fuchs-Kreimer Nancy 359
 Fuks Alexander 147
 Fuks Marian 288
 Funk Salomon 135
- Gabba Emilio 154
 Gabrieli Giuseppe 196
- Gager John G. 144-145, 162
 Gahan G. 243
 Gaius Plinius Secundus Maior 71
 Gaius Svetonius Tranquillus 71
 Galatinus Pietro 278, 279, 285
 Galen (Galenus) 153-154
 Galeriusz, cesarz 169
 Gamaliel II, rabbi 19, 39, 40, 42, 100, 168, 313
 Gatti V. 72
 Gavin Frank, 135
 Gavrilovic Zaga 137
 Gawlikowski M. 53, 59
 Gądecki Stanisław, arcybiskup 380
 Geiger Abraham 328
 George St. 57
 Gerhardsson B. 72
 Gero Stephen 24, 195
 Gersonides 249
 Gerszom Soncino 285
 Gerszom, rabbi 238
 Ghislieri Michael zob. Pius V, papież
 Gierowski Józef Andrzej 257, 270
 Ginsberg Aszer 323-330, 333-339
 Ginzberg Louis 135, 211
 Giovanni Maria del Monte zob. Juliusz III, papież
 Giustiniani (Justiniani) Marco Antonio 253, 254, 255, 256, 271
 Giustiniani Niccolo 254
 Giversen S. 71, 84
 Gizberg Luis 46
 Glasenaap H. von 91
 Glatzer M. 248
 Głogowski T. 81
 Gold L.S. 238
 Goldschmidt Lazarus 17
 Goldstein Morris 15, 30, 195, 196, 213
 Gonzaga Vespasian 256
 Gonzaga, rodzina 256
 Gordis David M. 381
 Gordon Aaron David 336
 Gordon Cyrus H. 59
 Goshen-Gottstein Alan 379
 Govrin Nurit 323, 325, 326, 329, 331, 333, 334, 336, 337
 Góralski Z. 268
 Górski Jakub 265, 266, 270
 Grabowski A. 278, 280
 Graetz Heinrich 176, 193, 213
 Grayzel S. 242, 245, 246
 Grech P. 73
 Greenfield J.A. 60
 Greenspoon Leonard J. 367
 Grendler P.F. 254
 Grinberg Uri Cwi 365

- Gruschkov Lisa 195
 Gruszka Piotr 185
 Grzegorz IX, papież 243, 244, 245
 Grzegorz XIII, papież 258, 274
 Grzybowski Stanisław 275
 Gugenheim E. 91
 Guldon Zenon 244

H
 Haberman A.M. 245
 Hadas-Lebel M. 70
 Hadrian, cesarz 93, 151
 Haeckel Ernst 195
 Halbertal Moshe 379
 Ha-Lewi Jehuda 364
 Halkowski Henryk 224
 Ham, raw 313
 Hamm M. Dennis 367
 Hammer Seweryn 152, 157, 160
 Harper Douglas 360
 Harrington Daniel J. 84, 367, 377, 381
 Harrisville Roy A. 195
 Haussing H.-W. 240
 Hauziński Jerzy 238
 Haver Yosef 329 (pseud.) zob. Brenner Josef
 Chaim
 Hawthorne G.F. 81
 Healey John F. 128
 Hecke Paul van 373
 Hedemann Oskar 143, 242
 Hegesippos 185
 Heil J.P. 78
 Hekatajos z Abdery (Hecataeus) 147, 155-156
 Helena, cesarzowa 93, 191, 197-199, 201, 202
 Heliczowie, bracia 262
 Heller Mervin 238, 253, 256, 259, 289
 Hengel Martin 22, 27, 82, 185, 189, 214
 Henryk Walezy, król 270
 Herakliusz 176
 Herford Robert Travers 15, 27, 41, 45, 98, 99,
 189, 193, 195, 214
 Hermaiskos, Aleksandryczyk 153
 Hermas 95
 Herod Wielki, król 24, 401
 Herodot 149
 Hertz J.H. 248
 Hervey Gertel 206
 Heschel Susannah 195
 Heszal Corefi 318
 Hieronim, św. 101, 185, 240, 315
 Higger Michael 211
 Hijja Meir ben Dawid 253
 Hillel, rabbi 65
 Hillers D.R. 52, 53
 Hiltibrants Johann 308
 Hirsch Samuel 328
 Hirschberg H. 100
 Hisda R. zob. Chisda, raw
 Hochstraten Jakub 302, 307, 309
 Hoffman Matthew 323
 Holl K. 52
 Horacy (Horatius) 149, 152
 Horbury William 43, 194, 196
 Hormizd VI, król 176
 Horodecki S.A. 338, 339
 Horowitz Markus 364
 Horowitz Szai 335
 Hubert Curt (Kurt) 151
 Huldricus Jan Jakub 192, 199, 205, 211, 216
 Huna (b. Mar Zutra), rabbi 33, 169, 175
 Hundert Gershon David 311, 315, 318, 319
 Hurtado L.W. 77
 Hurwitz Szai (Isz) 323, 329, 337-339
 Hutter M. 62
 Huygens R. B.C. 57
 Hvalvik Reidar 195

I
 Ibn Ruszd zob. Awerroes
 Ibn Sina zob. Awicenna
 Icchak ben Aaron Prostic 261, 262, 263, 264,
 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272,
 273, 274, 275
 Idinopulos Thomas 161
 Ifra Hormizd 173
 Ignacy z Antiochii 81
 Ignatowski Grzegorz 342
 Iluk Jan 5, 11, 12, 16, 181, 184, 185, 188, 197,
 199, 201, 202, 204, 206, 213, 214, 239,
 240, 346, 401
 Imma Szalom 39, 40
 Innocenty VIII, papież 262
 Innocenty IV, papież 245
 Isaac Benjamin 146, 154
 Isabell Ch.D. 60, 62
 Isbouts J.-P. 86, 88
 Issac Jules 346
 Isser Stanley Jerome 193, 195, 214
 Isserles Mosze lub Mojżesz (Rema) 255, 267,
 268, 295, 364
 Iszmael, rabbi 29, 42, 46
 Iulius Abdes 189
 Izenberg Dan 368
 Izydor z Sewilli 81
 Izydor, gimnazjarcha aleksandryjski 150

J
 Jaakow b. Chajim ibn Adonija 252
 Jaakow ben Jakar 238
 Jacob ben Meir Tam 57
 Jacobs Joseph 367
 Jaffë Dan 15, 26, 27, 40
 Jagiellonowie, dynastia 260

- Jakub Sprawiedliwy 89
 Jakub z Kefar-Sekanii 18, 20, 45
 Jakub z Sarug 134
 Jakub I, król 247
 Jan Chryzostom (Jan Złotousty – Joannes Chrysostomus) 161, 181-186, 196, 239, 401
 Jan Damasceński 27, 29
 Jan Hirkan (John Hyrcanus I), król 24 58, 65
 Jan Paweł II, papież 341, 342, 348, 352, 355, 356, 402
 Jan XXVI, papież (?) 313
 Jazdagird I, król 174, 175, 177, 397
 Jazdagird II, król 175
 Jechiel ben Jekutiel Hakohen Rapa 254
 Jechiel z Paryża 245
 Jehiel ben Joseph 65
 Jehoshua bar Kabs 65
 Jehoshua bar Perahya (Perachia, Perachja) 5, 23-25, 51, 58-60, 62-66, 391
 Jehoszua ben Lewi, rabbi 28, 35, 185
 Jehoszua, rabbi 186, 194
 Jehuda bar Zebuda, rabbi 33
 Jehuda Chasid z Szydłowca 318
 Jehuda isz Bartota 197, 198, 206
 Jirmeja bar Abba, rabbi 22, 23
 Jochanan ben Nappach 313
 Jochanan ben Zakkaj, rabbi 19, 90, 168, 344
 Jochanan, rabbi 225
 Jocz J. 101
 Johnson Paul 244
 Jomtow (Jom Tow) Heler (właśc. Gerszon Szaul Jomtow Lipman Heller) 267, 303
 Jona Gerondi 244
 Jonathan ben 'Uzziel 107
 Jonge M. de 71
 Jongeling Bastian 105
 Jose bar Bun, rabbi 33
 Jose bar Joezer 58
 Jose bar Johanan 58
 Jose ben Halafta, rabbi 97
 Josef ben Mattatja, 3
 Josef, drukarz 261, 263
 Josel ben Gerszom z Rosheim 296
 Josi Ha-Galil, rabbi 47
 Jozua (Rabbi ben Hannanya) 107
 Jozua Boaz 256
 Joubert Stephan J. 43, 96
 Józef Flawiusz (Josephus) 70, 71, 82, 83, 85, 86, 89, 90, 98, 99, 147, 148, 154-157, 161, 209, 217, 381, 390
 Józef Pandera 197
 Jucef de Quatorze 210
 Juda ben Icchak Halewi Aszkenazi z Frankfurtu 254
 Juda ha-Nasi 169
 Juda I 70
 Juda Maria 268
 Juda, syn Szymona b. Gamaliela II 313
 Judah bar Tabbai 65
 Julian Apostata, cesarz 171-173
 Julian, kronikarz 172
 Juliusz III, papież 255
 Junkermann Penelope Robin 124
 Jurewicz Oktawiusz 156, 159
 Juster Jean 161
 Justyn, św. (Justinus Martyr) 20, 81, 116, 117, 181, 183, 207, 239
 Justynian, cesarz 240, 241
 Justynus (Justinus), epitomator Pompejusza Trogusa 152
 Juwenalis (Juvenalis) 147, 149, 152, 157

Kabzińska Iwona 380
 Kacenellenbogen Meir (Maharam) z Padwy 254, 255
 Kaennel Lucie 193, 195
 Kahle Paul 108, 110
 Kaligula 85, 153
 Kalonimos ben Mordechaj Jafe 261, 263, 270, 271, 273
 Kamykowski Łukasz 360, 382
 Kanizjusz Piotr 257
 Kaplan Aryeh 368, 372, 373
 Karakalla 165
 Karo Josef (Efraim) 267, 268, 294
 Karol V Habsburg, cesarz 296
 Karol Wielki, król 244
 Karolingowie, dynastia
 Kartir 169, 170
 Karus 169
 Kasher Aryeh 159-160
 Kasimow Harold 378, 381
 Kasjusz 86
 Kasjusz Dion (Cassius Dio) 146, 148, 152, 157-158
 Katylina 158
 Katz Benzion 333
 Katz Steven T. 46, 98, 195
 Kaufman Stephen A. 105, 108
 Kawad I, szach 176
 Kawad II/Siroes, szach 177
 Keler Konrad 343
 Kessler Edward 360, 364
 Kimball Kirk 195
 Kimchi Dawid 303

- Kimelman Reuven 43, 101
Klauck Hans-Josef 191, 195
Klaudiusz Ptolemeusz (Claudius Ptolemaeus) 153
Klaudiusz, cesarz 71, 86, 89, 150
Klausner Jakob 364
Klausner Joseph 15, 27, 38, 189, 195, 196, 206, 214, 325, 333, 337-339, 353
Klausnitzer Wolfgang 207
Klemens Aleksandryjski 132, 148
Klemens IV, papież 246
Klemens V, papież 247
Klemens VIII, papież 259, 262, 276, 281
Klenicki Leon 367
Knapp Peter Fritz 192, 195, 202, 205, 211
Knohl Israel 368
Knowles M.D. 244, 257
Kobielski Franciszek Antoni, biskup 311-314, 317, 318
Koehler L. 98
Koetschau P. 51
Koffmahn E. 53
Kommodian 181, 185, 239
Konstancjusz II, cesarz 171
Konstantyn I, cesarz 172, 182, 196, 203
Kornatowski W. 243
Korpanty J. 86
Kosior Wojciech 6, 12, 373, 402
Kościuk Z. 76
Kot Piotr 105
Kouts Gideon 6, 12, 323, 402
Kracik Jan 277
Kraemer Joel L. 220
Kraft R. 84
Krajewski Stanisław 343, 360, 361
Krauss Samuel 15, 25, 64, 189, 192, 195, 196, 205, 211, 214, 346
Krawczyk Urszula 224
Kruczyńska Joanna 350
Krupp Michael 195, 212
Kruszyński Józef 16
Kuhn Karl Georg 46
Kunegunda Habsburg, arcyksiężniczka 295, 301, 302
Kupfer Franciszek 238
Kurek A. 317
Kuśmirek Anna 32, 105
Kutscher Edward Y. 55, 108
Kwitnylian (Quintilianus) 153

Labuschagne Casper J. 105
Laible Heinrich 15, 29, 189
Laktancjusz 185
Lancellotti Giovanni Battista, nuncjusz 283
Langmuir Gavin I., 143-144
Lapide Pinchas 193, 195, 214, 364, 367
Lauterbach Jacob 30
LaVelle Cook Michael 361
Lazar S.M. 332
Lazius Simon 308
Le Strange G. 57
LeBeau Bryan F. 367
Leighton Christopher M. 379
Leloir Louis 129-130
Lemaire André 63
Lempa H. 101
Leon X, papież 252, 262, 285, 308, 309
Leslie Ch. 288
Levine Amy-Jill 195, 360, 366, 367, 382
Lévine Etan 109, 116, 119, 122
Levine Lee I.A. 344
Levison John R. 160
Levitt Zola 370
Lévy I. 177
Lewandowski Ignacy 149
Leyden Huldrich 303
Libiszowska-Żółtkowska Maria 370
Lidzbarski M. 62
Lieberman S. 55
Limor Ora 140
Linde M.S.B. 315
Lipiński Edward 5, 11, 12, 24, 25, 26, 27, 30, 51, 52, 64, 364, 402
Lipman Jomtob zob. Jomtow (Jom Tow) Heler
Lisiecka Sława 97
Litak Stanisław 267
Litt D. 77
Livingstone E.A. 81
Lizymach (Lysimachus) 155-156
Loewe Raphael 106, 115
Lohanssem Jaakow Jechiel 296
Longenecker Richard N. 111
Longman T. 76
Lonman Tremper 106
Ludwik (Louis) IX, król 65, 245
Ludwik XII, król 308
Lullus Rajmund 296
Luria Szlomo 295
Luter Marcin 193, 202-204, 210, 296, 297

Łypacewicz S. 91

Maccoby Hyam 161
Maciejowski Bernard, biskup 276, 280, 281
Madyda Władysław 157
Magi 170

- Mahomet (Mohammed) 55, 220, 232, 331
 Maier Johann 15, 20, 30, 350
 Majdanik Piotr 6, 11, 219, 402
 Majmonides zob. Mosze ben Majmon
 Majolo Simone 315
 Makary z Magnezji 132
 Maksymilian I Habsburg, cesarz 296, 302, 307, 308
 Maksymilian II, cesarz 270
 Małeckci Z. 71
 Mamai 60
 Mandelsberg B. 290
 Maneton (Manetho) 154-156
 Mani 169
 Mann Jacob 41, 97
 Mar Zutra I 175
 Mar Zutra II 176
 Marcjalis (Martialis) 149, 152
 Marcus J. 78
 Margarita Antonius 296
 Marios Casquero M.-A. 62
 Mark Bernard 238
 Marmur Dov 351
 Martin R.P. 81
 Martinez Florentino Gracia 117
 Martini Raymund (Raimundo vel Rajmund) 15, 201, 210, 212, 247
 Marzęcki J. 83, 87
 Masius Andreas 255
 Matnah, rabbi 33
 Matthew St. 55
 McKnight Scot 367, 368
 McNamara Martin 71, 105, 111, 112
 Mead George Robert Stowe 189
 Meagher Jogn 161
 Meelführer Rudolph Martin 15
 Meier John P. 77, 79, 80, 195, 365, 368
 Meineke August 154
 Meir z Rothenburga 245
 Melancton Filip 308
 Meleager, poeta 152
 Méléze-Modrzejewski Józef 150
 Menasze, drukarz 248
 Mendelssohn Moses 193
 Mendychowska Maria 143
 Mendychowski Mieczysław 143
 Messori Vittorio 356
 Metody z Olimpu 132
 Metzger B.M. 83, 87
 Meyer Marvin W. 364
 Meyer Peter 307
 Mędała Stanisław 16, 351
 Mikołajczyk Mirosław 341
 Milik Józef Tadeusz 53, 54
 Mimouni Simon Claude 18, 41-43
 Minucjusz Feliks (Minucius Felix) 161
 Mirandola Giovanni Pico, della 285, 303
 Misiurek J. 318
 Mnaseasz z Patary (Mnaseas) 159
 Mojżesz (Mosze) z Coucy 245
 Mojżesz ben Baron ha-Kohena z Krakowa 318
 Mojżesz ben Majmon (Majmonides) zob. Mosze ben Majmon (Majmonides)
 Montefiore Claude G. 323, 327, 328, 364
 Montgomery James A. 60, 62, 64, 66
 Moore George 46
 Mor M. 57
 Morawski M. 311
 Morka J. 89
 Mosze ben Majmon (Majmonides) 9, 12, 219-233, 238, 244, 245, 249, 255, 265, 266, 303, 312, 364, 402
 Mosze ben Nachman (Nachmanides) z Gerony 364, 246
 Mosze Isserles z Krakowa (Rema) zob. Isserles Mosze
 Mrozek Andrzej 5, 6, 10, 11, 12, 402
 Muchowski Piotr 54
 Mulder Martin Jan 109
 Muqaddasi 57
 Muret A. 276
 Murray Robert 136, 137
 Musurillo Herbert Anthony 150
 Mutianus Konrad 308
 Myers Calev 368
 Myszkowski Stanisław 267, 268
 Nachmanides zob. Mosze ben Nachman (Nachmanides) z Gerony
 Naftali Hirc ben Menachem Habawli ze Lwowa 264
 Najda A. J. 87
 Narseh 169
 Nash Stanley 329
 Naveh Joseph 60, 62-64
 Neron, cesarz 89
 Nestor 190, 198, 199
 Neusner Jacob 16, 17, 19, 136, 138, 139-140, 165, 166, 168-170, 172, 174, 176, 185, 214, 367
 Newman Hillel I. 195
 Nicholas de Rupella (Donin lub Dunin) 65, 242-246, 312
 Nickels Peter 105
 Nickelsburg G. 84
 Niemczyk Jan 342
 Niemojewski Andrzej 16
 Niesner Manuela 192, 195, 202, 205, 211, 213
 Nikolsky Ronit 32

- Nittai of Arbela 58
 Nola A. di 75, 91
 Norelli Enrico 195
 Novak David 82, 222, 226, 231, 376
- Obolensky D.** 244
 Ochman(n) Jerzy 246
 Ochs Peter 376
 Odasso Giovanni 378, 382
 Odenat 170
 Oleśnicki Mikołaj 278, 279, 283, 284, 290
 Olkiewicz Joanna 151
 Onkelos 25, 26
 Oppenheimer Aharon 165
 Oppenheimer David 196, 272
 Origen zob. Orygenes
 Ormazd 166
 Orozjusz 86
 Ortiz de Urbina Ignacio 129-130, 136
 Ortuin Gratius 301, 307
 Orygenes (Origenes) 27, 29, 36, 51, 148, 117, 134, 184, 194, 197, 207
 Osier Jean-Pierre 192, 193, 195, 199, 201, 205, 212, 214
 Osten-Sacken Peter von der 204
 Overman J.A. 91, 99
 Owadia (ben Mosze?) 248
 Owadia Bertinoro 266, 267
 Owidiusz (Ovidius) 152
 Ozorowski Edward 276
- Pablo Christiani** 246
 Paciorek Antoni 96
 Palahdad 60
 Palazzi C. 96
 Palhas 60
 Palmer Andrew 137
 Pannartz Arnold 248
 Pantera (Pandra) 51, 52, 54, 56, 364
 Pantera (Tiberius Iulius Abdes Pantera z Sydonu) 189
 Pappos ben Jehuda, rabbi 28, 29, 56, 58
 Pappos ben Juda 185
 Parisot Jean 135
 Pater Józef 16
 Patterson Lloyd 26
 Paweł IV, papież 255, 257, 258, 259, 262
 Pawlikowski John 342
 Pawłowicz Zygmunt 342
 Pearson Brook W.R. 182, 194, 195, 215
 Peloni 182, 185, 189, 190
 Penkalla Adam 274
 Penna R. 86
 Peroz 175
 Persjusz (Persius) 149, 152
- Pesce Mauro 126
 Petroniusz (Petronius) 151-152
 Petuchowski Jakob J. 350, 353
 Peutinger Konrad 308
 Pfefferkorn Johannes (Joseph vel Meir) 6, 10, 12, 251, 293, 295, 297-310
 Pfefferkorn Laurentius 298
 Pfefferkorn Meir 298
 Phorcensis (pseud.) zob. Reuchlin Johannes
 Piccirillo M. 57
 Pick B. 29
 Pierini M.N. 91, 93
 Pilarczyk Krzysztof 5, 6, 10, 12, 16, 70, 125, 345, 192, 216, 237, 241, 262, 263, 264, 268, 277, 287, 291, 402
 Piotr Czcigodny, opat 242
 Pirożyński Jan 277
 Pisarek Stanisław 354
 Pius IV, papież 258, 262, 281
 Pius V, papież 258, 259
 Piwowarczyk Przemysław 5, 11, 143, 147, 152, 403
 Pliniusz Młodszy 93, 95
 Pliniusz Starszy (Plinius Maior) 71, 153
 Plutarch z Cheronei (Plutarchus) 151-154, 159
 Pociecha W. 268
 Poliakov Leon 143, 193, 195, 204, 214, 242, 244, 245, 246
 Polier de Bottensa 204
 Polikarp Syryjczyk 130
 Polo Anne-Lise 193, 195
 Pompejusz Trogus (Pompeius Trogus) 148, 152, 155
 Popper W. 243, 252, 258, 259, 282, 283, 289
 Porada E. 62
 Porchetus de Salvaticis 201-203
 Porfiriusz z Tyru (Porphyrius) 148, 152
 Porter Stanley E. 182, 194, 195, 215
 Posejdoniusz z Apamei 148
 Pranajtis Justyn Bonawentura 16
 Priejs B. 271
 Priejs J. 271, 272
 Procopius 57
 Prosticowie, rodzina 263
 Przybilski Martin 192, 195, 202, 205, 211, 213
 Przybyszewski Bolesław 276
 Publius Cornelius Tacitus 3
 Pucci Ben Zeev Miriam 165
 Puech H.-C. 91, 93
 Pupps Y.L. 337, 339
- Quarafi** 182
- Rab(b)inowicz R.N.N.** 346
 Rabin Chaim 106, 109

- Rabinowicz R.N.N. 253, 271, 289
 Radożycki Jan 156-159
 Rajmund de Peñaforte 246, 247
 Rakocy Waldemar 86
 Rambam zob. Mosze ben Majmon
 Rapoport Icchak 16, 71
 Rapoport Solomon Judah 189
 Rashkover Randi 377
 Rasińska-Bóbr Agnieszka 143, 242
 Rašnoi 60
 Raszi zob. Icchak ben Szlomo
 Ratzinger Joseph 78, 81, 89, 342, 351, 355, 356
 Rawnicki Y.H. 337
 Reed Annette Yoshiko 131
 Refaeli Szmul 331
 Reid D.G. 81
 Reuchlin Johannes 6, 10, 12, 251, 293, 295-299, 302-310
 Reusch F.H. 283
 Richardson Peter 167
 Rieger P. 257
 Rivkin Ellis 22
 Robbins Maria Mayo 195
 Rogier L.J. 244, 257
 Rokeah David 19, 26, 27, 29, 188
 Romanek M. 91
 Rosenthal Erwin I. J. 122
 Rosenthal J.M. 245, 253
 Rosenzweig Franz 364
 Rosik Mariusz 5, 11, 16, 69, 71, 76, 190, 403
 Rouzzi Sala S.M. 52
 Rowland C. 101
 Rowley H.H. 81
 Rubenstein Jeffrey 365
 Rubinkiewicz Ryszard 96, 102, 354
 Rusecki Marian 343
 Russell Paul S. 138
 Ryken L. 76

 Sabataj (Szabtaj) Cwi 318-319
 Sacerdote G. 285
 Sacks Jonathan 219
 Sáenz-Badillos A. 287
 Sailhamer John H. 123
 Salustiusz 158
 Samuel 169
 Samuel bar Nahman, rabbi 20, 21, 33
 Samuel Mały, rabbi 42
 Samuel Młodszy 100, 101
 Sanders Ed Parish 43, 46, 47, 101, 353
 Sandmel David F. 367, 379
 Sasanidzi, dynastia 9, 11, 165-169, 171-177

 Saturn (gr. Kronos) 151-152
 Schachar Isaiah 209
 Schäfer Peter 15, 23, 27, 38, 51, 90, 101, 125, 131, 134, 145, 193, 195, 397
 Schechter S. 41, 65, 100, 193
 Schenkl Heinrich 146
 Schiffman Lawrence Henry 43, 94, 100
 Schilling K. 251
 Schlichting Gustav 191, 196, 197, 204, 205, 212, 215
 Schneider Kirt 370, 372
 Schoeps Hans Joachim 193, 195, 215
 Schoeps J.H. 97
 Scholem Gershom 286
 Schonfield Hugh Joseph 195, 196, 212
 Schreiner J. 77
 Schrenk G. 77
 Schürer E. 72, 735
 Schwab Moise 17
 Schwartz Joshua 30
 Schweitzer Albert 194, 195
 Scott Green W. 91, 99
 Scramuzza V.M. 86
 Sebastian Brock 130
 Segal Alan Franklin 15
 Segal Erich 207
 Segal J.B. 53
 Seneka (Seneca Philosophus = Seneca Minor) 148
 Sevenster Jan Nicolaas 146, 149
 Sewer z Antiochii 134
 Shaked Shaul 59, 60, 62-64
 Shanks Hershel 91, 343, 344
 Shepherd Michael B. 108, 111, 112, 113, 114
 Sherwin Byron L. 348, 353, 381
 Sherwin-White A.N. 89
 Signer Michael A. 193, 215
 Sikorski Tadeusz 381
 Simeon ben Jeshua 58
 Simmons Shraga 362, 370, 373
 Simon Marcel 100, 133, 136, 161
 Simonsohn Shlomo 246, 247, 255, 256, 259
 Singer Isaac B. 351
 Singer Michael 376
 Sitarz Magdalena 354
 Sivan Hagith 188
 Siwek K. 98
 Skarsaune Oskar 195
 Skierkowski Marek 343
 Skolnik Fred 367
 Sloyan Gerard 22
 Smith Jonathan Z. 365
 Smith Morton 29, 44, 189, 215

- Snaith John G. 136
 Snowden Frank M. 146
 Sobelski Izak 332
 Söderblom Natan 361
 Soloff Emily 376 379
 Soncino, rodzina
 Sozomenos 172
 Spalatin Georg 308
 Sperber A. 53
 Sperling S. David 363, 364
 Stada 51, 54-57, 364
 Stalow M. 91
 Stamm J.J. 98
 Starowieyski Marek 16, 135, 137
 Stefan Batory, król 263, 270, 274
 Stefanów Jan Jacek 361, 378
 Stegemann H. 71, 99
 Steinhäuser M.G. 110
 Steinsaltz Adin 271, 365
 Steinschneider Moritz 264, 267, 272
 Stemberger Günter 92, 247
 Stendahl Krister 376
 Stern Abraham 288
 Stern Menahem 144
 Stiborius Andreas 308
 Stolper Pinchas 373
 Stoops R. 87
 Stow K.R. 256
 Strabon (Strabo) 147, 152, 154
 Strack Hermann Leberecht 15, 189, 215, 247
 Stroumsa Gedaliahu 160
 Stroumsa Guy G. 188
 Strzałkowska Barbara 347
 Stypuła Łukasz 6, 12, 285, 403
 Sulpicjusz Sewerus 90
 Swartley W.M. 95
 Swastek Józef 16
 Swetoniusz (Suetonius) 71, 86, 89, 152, 381
 Sweynheim Konrad 248
 Sykstus IV, papież 303
 Sykstus Sieneński 265, 266, 267, 278, 279, 285, 286
 Sykstus V, papież 259
 Sym(m)ach 92, 240
 Szabtaj ben Josef Bass 272
 Szapur I, król 165-167, 169, 172
 Szapur II, król 169, 171-174, 177
 Szarmach Marian 157
 Szczepaniak M. 92
 Szimon Ben Azzaj 182, 194
 Szimon Tannaita 194
 Szlomo ben Awraham 244
 Szlomo ben Icchak (Raszi) 253, 271, 303
 Szlomo ben Jicchaki (Raszi) zob. Szlomo ben Icchak (Raszi)
 Szlomo Molko 267
 Szmuel ben Hakadosz Boehm 268
 Szymon ben Lakisz, rabbi 33
 Szymon ben Szetach 23, 24
 Szymona W. 78
 Szyszkowski Marcin, biskup 262, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 290
 Tacjan 129
 Tacyt (Tacitus) 71, 89, 147-149, 151-153, 155, 157, 160, 381
 Tahlifah bar Addimi, rabbi 42
 Tal Ilan 60
 Tanchuma, rabbi 202
 Tanzer S.J. 83
 Taragona Borrás J. 287
 Taylor Miriam S. 160
 Tayma'ā' Halā 52
 Tazbir Janusz 265
 Tcherikover Victor 147
 Teodocjon 92, 240
 Teodor z Mopsuestii 134
 Teodoret z Cyrru 129
 Teofrast (Theophrastus) 148
 Tertulian (Tertullianus) 20, 27, 29, 36, 37, 116, 118, 161, 183
 Teugels Lieve M. 108
 Theissen G. 94
 Theodosius 57
 Thoma Clemens 101, 195, 350, 353
 Tibullus 152
 Tiele Kornelis Pieter 361
 Tobias ben Eliezer Foa 256
 Tokarska-Bakir Joanna 314
 Tolomeo Gallio, kardynał 274
 Tolstoj Lew 326, 333
 Tomal Maciej 51, 241
 Tomasz z Harkel 131
 Toorn K. van der 62
 Tosco M. 52
 Traeger Jorg 195
 Trafon, rabbi 47
 Trajan, cesarz 26, 93, 150, 153, 165
 Tronina Antoni 71, 133, 134
 Tryfon, żyd 20
 Trzeciak Stanisław 16
 Tschernovitz Gershon 226
 Tüchle H. 257, 267
 Twelftree Graham H. 90, 215
 Twersky Isadore 220

- Tyberiusz, cesarz 89, 201
 Tyberiusz Aleksander 147
 Tytus, cesarz 25, 26, 85, 90, 168
- Uciecha** Andrzej 135, 136, 137
 Ulla, rabbi 21, 22
 Ulmer Rivka 108
 Unterman Alan 250
 Urbach Ephraim 46
 Urban II, papież 237
 Urban VIII, papież 237, 283
 Uriel von Gemmingen 302
- Van der Horst Pieter Willem 43
 Van Kooten George 32
 Van Voorst Robert E. 30, 189, 193, 195, 204, 206, 215
 Vana Liliane 43, 63
 Vaux R. de 53, 54, 57
 Verallo Girolamo, kardynał 254
 Vermes Géza 79, 91, 111, 351, 353, 366, 368
 Vinograd Yeshayahu 263, 265, 270
 Visotzky Burton L. 41, 122
 Vogelstein H. 257
 Vogler Werner 193, 215
 Volken Laurenz 193, 215
 Volgezies I 168
 Voltaire (François-Marie Arouet) 194, 196
 Vööbus Arthur 136
- Wagenseil** Jan Krzysztof (Christoph) 15, 195, 199, 204, 206, 210, 212
 Walewski Piotr 106
 Wallenrod 201
 Wallis G. 117
 Walter N. 84
 Ward Roy 161
 Watson F. 78
 Watt Joachim von 308
 Wąs Adam 361, 378
 Webster Nesta H. 194
 Weinberg David 328
 Weininger Melissa Sarah 365
 Weitzman Michael Perry 129
 Wenborn Neil 364
 Wengst K. 81
 Wergiliusz (Vergilius) 151
 Wettiusz Walens (Vettius Valens) 152
 Wheeler Joseph Mazzini 210
 White E. 115
 Wierzbęta Maciej 280
- Wiesehöfer Josef 128
 Wigoder Geoffrey 351, 367
 Wijaczka Jacek 244
 Wiktor von Karben 302
 Wilhoit J.C. 76
 William of Tyre (Wilhelm z Tyru) 57
 Wimpeling Jakob 308
 Wipszycka Ewa 162
 Witakowski Witold 212
 Witaszek G. 78 (Vitalius, Vitellius lub Vitillius) 278, 284, 285, 286, 287
 Władysław IV, król 290
 Wojciechowski M. 76, 92
 Wojtyska Henryk Damian 274
 Wolfson Elliot R. 377
 Woude Adam S. van der 105
 Wróbel Mirosław Stanisław 5, 11, 15, 16, 43, 100, 101, 403
 Wycisk F. 94
 Wyczański Andrzej 275
 Wyczawski Hieronim Eugeniusz 265, 284
- Yaari** Avraham 265
 Yaffa Eliach 207
 Yahiel 65
 Yamauchi E.M. 62
- Zabidos**, Idumejczyk 159
 Zaderecki Tadeusz 242
 Zadok R. 52
 Zafren Herbert Cecil 250
 Zamoyski Jan 274, 276
 Zangenber Jürgen 194, 195, 215
 Zasius Ulrich 308
 Zawanowska Marzena 241
 Zawiszewski E. 89, 93
 Ziffer Walter 26, 29
 Zimoń Henryk 360
 Zipperstein Steven J. 326
 Zolli Eugenio 143
 Zuberbier Andrzej 381
 Zugibe Frederick 22
 Zweig Stefan 359
 Zygmunt August, król 263, 265, 266, 269, 270
 Zygmunt III Waza, król 278, 282, 283, 284, 290
- Żelazny** Jan W. 125
 Żuchowski Stefan 314
 Żurkowa Renata 277
 Żytlowski Chaim 332, 334, 337